

DANIELA MIČANOVÁ

MODRÁ KREV

LUCIUS



DANIELA MIČANOVÁ
LUCIUS

Jenny, za to, že mě chtěla mít v knihovně.

„Došel jsem na rozhraní života a smrti, vkročil na Proserpinin práh, projel všemi živly a vrátil jsem se. Uprostřed noci jsem spatřil slunce jiskřící jasným světlem. K bohům podsvětním i nebeským jsem přistoupil na dosah ruky a vyzýval je z bezprostřední blízkosti.“

– Apuleius

I. DÍVKA A SMRT

1.

Časně zrána ji vzbudilo příjemné zdání reprodukované hudby a mírně vzrušivý pocit, jako by jí někdo cizí zlehounka, bříšky prstů laskal šíji. Bolest obratlů čili počítačová nemoc působila Kristýně poslední dobou starost nikoliv právě nepatrnou a povážlivě ohrožovala její skromné existenční jistoty, lze-li za takové označit poslušné vysedávání nad listy virtuálního papíru v brněnské advokátní kanceláři.

Masáž by přišla vhod. Bohužel, jediná osoba schopná podobného aktu milosrdenství, její nezávazný přítel Vít, se momentálně nacházela mimo vlastní ateliér (výtvarný umělec), mimo město, z dosahu českých luhů a hájů.

Odhodlaně vtáhla do plic oživující dávku jitrního vzduchu, pak místo snových prstů pustila na tělo ranní chlad. Hudba zůstávala dál – *Largo* z *Novosvětské*. Vzpomněla mimoděk na pravidelnou dvořákovskou vsuvku, kterou si na základní škole několikrát do roka neodpustil učitel hudební výchovy, vlastenec značně starosvětského ražení. Hlavní role v ní vždy připadla lkavým smyčcům a pohřbu indiánského náčelníka.

Leckdo by hodil ponuré souvislosti za hlavu, Kristýna si je vyložila jako důvod k mírnému znepokojení. Její vnitřní *soundtrack* spolehlivě fungoval coby předzvěst příštího dění a zatím nikdy neklamal. Proto jí taky před maturitou v hlavě zahrál *Vítězný pochod* z *Aidy* a při prvním seznámení s Vítem *ouverture* k Čajkovského *Romeovi a Julii* (měla, co naplat, ráda klasiku).

Neochotně se vysoukala z lůžkovin a za tlumeného pobrukování odkopla Vítův nátělník pokrytý zbledlým barevným nánosem. Nepořádnost se od nepraktického malíře nějak čeká, kolem šesté hodiny ranní ovšem dokáže i výjimečně tolerantním dívkám ztrpčit život. *Inu dobrá*, domlouvala si, *osprchuju se zatracenou studenou vodou, vměstnám se do zatraceného kostýmku a půjdu vydělávat zatracené peníze do zatracené advokátní kanceláře*.

Rozlehlá stropní okna Vítova ateliéru zaplála v odstínech, které by dozajista ocenil, kdyby jí, rošťák jeden, nepláchl za inspirací do Paříže. Kristýnina dlaň chvíli zaváhala nad rádiem, pak v sobě raději nechala dohrát tklivou melodii. Ale teskné úvodní takty dorážely znovu, znovu a znovu. Noc, která jim předcházela, přitom začala tak slibně...

Měsíc se jí bezostyšně vlámal do soukromí, aby ji od hlavy k patám polil chladnoucí krví pohanských bohů, jimž prý kolovalo v žilách stříbro. A ona jim, jako téměř čistá oběť oděná v bílém, přinášela něžnou, hřejivou a radostnou oběť. Jedinou, již byla v osamělém soukromí schopná.

Odvážný myšlenkový taneček na pokornou sekretářku vyhlášené advokátní kanceláře. Omlouvaly ji snad jen skryté sklony k čarodějnictví, z nichž ji kdysi vinil jistý přemoudrý spoluzák – jako pyšný potomek údajného hornouherského hraběcího rodu tomu musel samo sebou rozumět.

Svěsila z malířského stojanu egyptský kříž života *anch* navlečený na delším stříbrném řetízku. Chvíli ho nechala marnotratně rozhazovat blýskavá prasátka, pak ho s trochou lítosti vrátila na původní místo. Usedlý kancelářský kostýmek nenabízel pro starověký symbol vhodné uplatnění. Ukořistila ho celkem nedávno při náhodné návštěvě starožitnictví, aniž dokázala zodpovědně vysvětlit proč. Zdál se překvapivě laciný, pohledný antikvář na ni potutelně pomrkvával, nádvkem se rozhodla, že jí bude přinášet štěstí. Nějaké nutně potřebovala. Přestávala ji těšit práce, přestával ji těšit život, přestávala si rozumět.

Niterný koncert neustával. Provázel ji na tramvajovou zastávku, cestou nabíral na hlasitost, svévolně improvizoval z *larga* do básnického *agitata*. Dvořákovskou melodii zpovzdálí prostupovala drásající jazzová trubka, nejspíš v rukou zvěčnělého Milese Davise. Než dospěla na pracoviště na Jakubské ulici, běhal jí po zádech obstojný mráz.

„Kristýnko, pojdte na chvíli stranou,“ pokynula jí recepční.

Neochotně tu dobrou duši následovala houštinou varovně bouřlivých tónů.

„Před půl minutou vám volali rodiče. Prý vás jinde nedostihnou.“ (Ovšem, Vít umanutě odmítal moderní techniku – a ona se z hloupé snahy zavděčit naučila žít bez mobilu.) „Je mi to moc líto, ale umřel vám dědeček.“

Kristýna se obrátila v kámen. Nechápala obsah sdělení, odmítala surovou zprávu přijmout. Když k ní, přes všechn vynaložený odpor, pronikla, slyšela se k vlastnímu překvapení odpovídat: „Já vím.“

Po stručném ověřujícím telefonátu si vzala dovolenou. Neunesla nápor předstírané soustrasti, zvláště pokud se vtělila do přihlouplých naddimenzovaných očí paní Zdeny, nekorunované intelektuální špičky firemního sekretariátu. Samozřejmě míněna špička v důrazných uvozovkách.

Trocha falešného soucitu patřila k věci, ale venkoncem – co mohly kolegyně vědět? O předválečných rozvážkách mléka, o proradné rakouské statkářce, co dědovi tajně přetočila budík, aby nestihl vlak, o tom, jak Moravou táhla fronta a co z toho vzešlo, o zbitém psovi, kterého se ujal po Němcích, když ho nějaký dobrák vyhnal z obsazených statků. O veškerých více či méně podstatných vlákních pospojovaných do rodinné mytologie, jejímuž jemnému předivu vděčíme za to, čím jsme. *Dost!*

„Samozřejmě, jen odjedte,“ navrhl jí nezúčastněně šéf JUDr. Vladislav Nižinský, staromládenecký elegán obdařený prokvetlou kšticí, černým úzkým knírem a studenými očima. S trochou dobré vůle mohl připomínat Clarka Gablea, Kristýna v něm viděla spíše křížence kocoura Mikeše a lidského predátora Hannibala Lectera. Alespoň nic nepředstíral.

„Potřebovala bych aspoň týden,“ předeštrěla mu polohlasně.

„Jistě. A kamže to vlastně jedete?“

„Kamže to vlastně jedu?“ K polednímu nebe nasáklo vodou, klesalo níž, hrozilo se dotknout země. Ponurý podsvětí šerosvit věstil letní bouří, cestovat se bude stylově.

„Do Mikulova, pane doktore, do Mikulova.“

2.

„Vždycky chcel rozprášit na lóčce...“ Babička se upínala k dědově vůli, vrstvila ji kolem sebe jako nepostihnutelné, nepokořitelné ochranné kouzlo. „Vždycky to tak chcel.“

Nebožtíkovo přání si pozůstalí samozřejmě vyložili jako rozkaz. Rozloučení se tedy odehrávalo v novém, moderním krematoriu napůl cesty mezi Brnem a Mikulovem, v obci zvané Štinkava.

Na prostorném parkovišti Kristýna taktak našla místo. Příbuzní a kolegové, středoškolští profesoři, se sjeli v hojném počtu. Překvapilo ji to, dojalo, na víc nezbyl čas. Před obřadní síní už na ni čekal otec. Zlehka ji objal kolem ramen, což byl nejodvážnější projev citu, jakého byl nejen na veřejnosti schopen, a svědčil o hloubce jeho pohnutí. Nechala se nenásilně nasměrovat mezi nejbližší pozůstalé.

Rodina přistoupila ke smutečnímu obřadu s náležitou dávkou povinné piety. Každý člen se zodpovědně vystrojil do černého, komu ten který kousek chyběl, nelenil a zapůjčil si. Babiččina strhaná tvář a matčiny zarudlé oči se Kristýně zadíraly pod kůži mocí žíravého jedu.

Ráda by se více podobala Robertovi. Její jediný bratr se případně oděl do tmavé kůže (inu, rocková hvězda), rovné vlasy barvy medu si na temeni spoutal do samurajského uzlu, výraz westernového štvance zastínil tmavou optikou. Přes efektní ústroj dokázal předstírat, že na funus zabloudil nedopatřením.

Matka Kristýnu náznakem políbila na tvář. „Infarkt,“ špitla, než káravě ukázala na stříbrný egyptský kříž na dceřině hrudi. „Hodí se to?“

„Troška egyptské symboliky? Proč by ne?“ Dívčin tichý hlas přehlušilo hartusení kamionů na nedaleké dálnici. Utěšené místo posledního rozloučení, jen co je pravda. Nezachrání je ani romantický březový hájek.

K rodinnému hloučku se diskrétně přitočil pohřební zřízenec. „Chce se někdo naposledy podívat na zesnulého?“

„Neboj se,“ konejšila pobledlou Kristýnu polohlasně matka. „Nemusíš.“
Nemusím a stydím se za to. Smrt, jediné tabu, které nám zůstalo.

Mezi početnými hosty zachytila bratrance Radka. Jako vrstevníci se po čas rodinných sešlostí považovali za spiklence, tedy než je rozdělila puberta. Pokud věděla, živil se jako novinář nebo zpravodaj nebo reportér nebo všecko dohromady. Z dohledu ho pustila sotva na pár let a už se stačil změnit. Zvážněl, zestárnul. *Nejspíš jsem taky zestárla. Není to v šestadvaceti směšná úvaha?*

Na rakev, již bezpečně uzavřenou, se vánkem větěrku snesl usedavý žalozpěv. Očistné *Ave Maria* konečně přehlušilo všechny intelektuální zábrany, Kristýna se osvobozeně rozeštkala. Rozechvělou ruku jí zahřála matčina nabádavá dlaň. Taky plakala.

Pánové projevovali smutek umírněněji, kromě strýce Josefa, od kterého se dávka hlasitého histriónství čekala. Zaznělo táhlé *Amen*, fotograf vybavený profesionálně soustrastným obličejem naposledy stiskl spoušť (to je nápad, fotit hordu usouzených pozůstalých), následoval rozjezd na smuteční hostinu čili zpátky do Mikulova.

Babička v rozpačité roli ústřední vdovy usedla do čela salonku restaurace dříve známé jako *Rohatý krokodýl*, nověji *Tanzberg*. Matka se odhodlaně umístila po jejím boku, otec něco nadměru důležitého polohlasně probíral se strýcem Josefem. Zbytek společnosti přepíjel a přejídal žal pod dozorem číšníka, jehož kravatu z nějakého důvodu zdobilo logo jisté komerční televize.

Kristýna působila jako spojka mezi bratrem rockerem a bratrancem novinářem, jehož přítomnost v hudebníkovi probouzela jistou dávkou nervozity. Patrně proto za celou dobu neodložil tmavé brýle. A to se ho Radek všemožně snažil přesvědčit, že už „nedělá do bulváru“.

„Vždycky chcel rozprášit na lóčce,“ držela se hlavní pozůstalá osvědčeného motivu.

„Chcete, abychom zůstali pár dní s vámi?“ navrhla jí Kristýnina matka.

„Mosím se na mrtvého podívat. Vždycky,“ pokračovala po svém babička. „Mosím se přesvědčit, esi odešel v pokoji.“

„To se dá?“ namítla Kristýna dosti tiše, prarodička se přesto zachmuřila a s ní veškerý pozůstalý kolektiv.

„Dědovi už nikdo nepomůže,“ zasyčel významně otec.

„Aspoň to měl to rychle za sebou,“ navázala babička. „Když dám pod fotku kytičku, zůstane pořád s náma.“

„To víte,“ přizvukovala matka.

Kristýna do sebe rychle vpravila gin s tonikem, pak podnikla pokus o rozptýlení bratrancem. „Co ta tvoje seriózní novinářina?“

Radek si načechral světlou čupřinu: „Těžkej chleběk, hodně těžkej. A to bych nejraději napsal cosi jako jihomoravskéj gotickéj román.“

Chápavě kývla. „Máš to tady rád. Já taky.“

„Bez Pálavy jako bez kořenů,“ škytl žurnalista.

„Poeto!“ lichotila mu.

„Popleto! Nešel bys raději do písňovýho textu?“ vložil se do rozhovoru nečekaně Robert, rozkurážený požitým alkoholem.

Než se novinář zmohl na příhodně jízlivou odvetu, odvěkly rockovou hvězdu dvě hubené puberťačky. Nutně potřebovaly autogram. Alespoň tedy vnutil vizitku Kristýně. „Můžeš mně Helfnout. Kdyby tě třeba napadla nějaká peprná historka, ozvi se. Beru všecko, nikdy nevíš, co tě inspiruje.“

„V naší advokátní kanceláři prožíváme jedno životní drama za druhým.“

„No právě.“

„Kde máš Víta?“ přikradl se k ní otec od lesa. Nikdy nedokázal pochopit zásady jejich dobrovolného nezávazného vztahu.

„V Paříži, omlouvá se,“ zalhala statečně.

„Prý jednomu konkurenčnímu umělci ze závidi počůral auto,“ vyzvídal pokradmu Radek, pohled upřený na Roberta.

„Nejsi mimo službu?“ odmítla pověst jednoznačně potvrdit.

Zachránil ji znělý hlas strýce Josefa. „V Brně by nás kremace stála o dva tisíce míň, včetně benzínu!“ Otec se snažil nejapného sourozence pantomimicky upozornit na přítomnost ředitele dotčeného pohřebního ústavu, ale mamonáře snadno neumlčíte.

„O dva až o tři tisíce!“

„Přece se v takovou chvíli nebudeme handrkovat o pár tisíc, Pepku.“

„Na tvém místě bych se taky nehandrkoval,“ štětil se Josef, takto úspěšný podnikatel. „Zavedená veterinární praxe, ekonomicky činná manželka i dcera, syn mediální hvězda. Já, já žívím úplně sám čtyři hladový krky!“

Zatímco otec nabíral zlehka popelavou barvu, zhrzený ředitel krematoria hlučně povstal, rámusivě zasunul židli a nasupeně odkráčel. Pověst svého ctihodného podniku nebral na lehkou váhu.

„Neměl bych tomu debilovi rozhodit sandál?“ škytnul Robert, upíraje krhavý zrak Josefovým směrem.

„Zkus to odložit,“ doporučila Kristýna.

Hodina pokročila. Starší účastníci pohřební hostiny, včetně babičky, se houfně omlouvali, mezi truchlící se jako zbraň hromadného ničení odněkud snesla kytara a do uvolněnější zábavy zazněla kolovrátková folková píseň o stáncích na levnou krásu. Strýc Josef rozvibroval hlasivky k srdceryvnému pěveckému výkonu, Radek vše mlčky sledoval s výrazem člověka, který si dělá pečlivé poznámky, Robert zjevně čelil náporu nutkové nevolnosti. Kristýna se milosrdně chystala odvléci bratra do ústraní, vtom jí na rameni přistála cizí ruka.

3.

Kde se vzal, tu se vzal, zhmotnil se za ní malebně vyhlížející stařešina. Snad ho přivál soumravný vítr, snad vysoupil z černobílého filmu pro pamětníky. Tvídové sako a košile s naškrobeným límečkem vnucovaly neodbytně představu prvorepublikového středoškolského profesora nebo bankovního úředníka. „Promiňte, jste jediná vnučka zesnulého pana učitele?“

„Co pro vás mohu udělat?“ vyklouzla jí odpudivě profesionální formule.

Změřil si ji blankytným, znepokojivě vědoucím pohledem. „Byli jsme s Otomarem důvěrní přátelé. Bedřich Svatoš, jméno mé.“

„Těší mě,“ přiznala nejistě. *Důvěrní? Snad ne v tamtom smyslu?*

„Jako blízkého kolegu mě pověřil jistým úkolem. Můžete mě prosím následovat? Rád bych vám něco ukázal.“

Zaskočeně se nechala neznámým panem Svatošem vyvést na čerstvý vzduch.

Nad vápencovými skalisky dozlátlo smrákání. Zpět v Mikulově. Myšlenka osvěžující jako pramínek křišťálové vody uprostřed vyprahlé pustiny. „Líbí se mi tady,“ podotkla bez souvislostí. „Moc.“

Starý pán zvolna, mlčky sestupoval po kočičích hlavách.

„Vždycky na všechnu mikulovskou krásu zapomenou,“ rozvinula mírnou variaci na nadhozené téma, víceméně pro sebe.

„Váš děd to věděl, proto vám odkázal pár maličkostí. Takhle zčerstva se to asi nehodí, ale v mém věku na odklady není čas.“

„Děda přece nebyl žádný boháč,“ hlesla, přemožena nepravděpodobnou směsicí bolesti a zvědavosti.

„Jak se to vezme,“ namítl nečekaný průvodce, „přesto vám přenechal celý ateliér.“

Kristýna nevěřila. „Věnoval se nějakému umění? Snad by se pochlubil.“

„Však uvidíte.“ Doklopýtali k dolnímu okraji náměstí, tou dobou již je cudně halilo hutné šero. „Podle pamětníků se v ulicích zjevují duchové mrtvých ditrichštejnských knížat, zvláště zde poblíž rodové hrobky.“

„Zajímavé,“ nedokázala z hlasu včas vystrnadit zpěvavou jízlivost.

„Neberte místní pověsti na lehkou váhu,“ pokáral ji pan Svatoš. „Jevy mezi nebem a zemí se nevyplatí podceňovat.“

Showivavý úsměv potlačila o něco úspěšněji.

„Jsme tady,“ ukázal na máslově žlutou fasádu rohového, příjemně úsporného domku. „V prvním patře si váš děd zřídil ateliér, snad přesněji studovnu. Unikl do ní před neutěšeným stavem hmotného světa. Dovnitř nesměla ani vaše babička. Než nás opustil, projevil přání, abych vás zavedl na místo a předal vám klíče.“

Nejistě se poškrábala za uchem.

„Ta dvě okna v patře,“ zopakoval.

Kývla, přitom maně zaznamenala skupinku postarších, obtloustlých občanek.

„Vnučka toho pana profesora, co měl dneska kremacu, víte, pani?“

„Zdělá po něm toto, ten horní byt či co.“

„Ná temu se říká štěstí v neštěstí.“

„A toho pána, co s ním ide znáte?“

„To by bylo na dlóho...“

Bedřich Svatoš omluvně pokrčil rameny. „Lidi. Nepůjdete dál?“

„Snad zítra,“ připustila Kristýna. „Dnes nemám sílu.“

Kývl. „Já své poslání splnil. Pamatujte, ateliér je váš. Se vším, co v něm najdete.“

„Skoro jako v pohádce.“

„Velmi správně. Rád jsem vás poznal, slečno Kristýno. Hodně štěstí!“ Dvorně pokynul na pozdrav, vzápětí zmizel ve strašidelně zakřivené boční uličce. *Kapucínská*, stálo na orientační ceduli.

„Děkuju!“ Rozpačitě meškala před domem, v ruce dva opotřebované klíče. Netušila, jak jí skanuly do dlaně. *Stářík podivná... Mimoходом, jak asi vypadají duchové mrtvých knížat?*

S touto myšlenkou se raději vrátila na hostinu, která se beztak povážlivě nachýlila ke konci. Když na místě nenašla Roberta ani Radka, zamířila do přechodného útočiště u babičky.

4.

Vlahé venkovské jitro zbavené výfukových zplodin, drnčících tramvají a jiných civilizačních vymožeností netoliko že vyhnalo Kristýnu z vyhřátého lůžka, ale dokonce ji přimělo ke krátké procházce na čerstvém vzduchu. Domek jejích prarodičů se tiskl ke Kozímu vršku, jehož hranatou středověkou věž právě vzaly útokem šlahouny zběsile rozkvetlého bezu. Kráčela ptačím štěbetáním, plundrovala vůkolní vonnou nádheru a přemýšlela, kdy dopustila, aby ji nápor pracovních povinností odnaučil vnímat střídání ročních dob.

Teprve na zpáteční cestě si vybavila včerejší snovou příhodu. *Kam jsem si uložila klíče od dědova ateliéru? Nejspíš do kabelky – jestli jsem si je nevymyslela.* Po špičkách se vkradla do kuchyně.

Otec právě vařil kávu, podařilo se mu provonět celou místnost i přilehlou předsiň. „Jak to včera dopadlo? Nevyváděl Robert nepřístojnosti?“ Neklidně rázoval semtam, zjevně se odhodlával k zásadnější otázce. „Prý snad před časem někde někomu pomohl auto...“

„Probůh tati, je přece *celébrita*. Fanoušci by mu nedopustili, kdyby se nechoval jako opičák. Čeká se, že bude pít jako Dán, pořádat orgie, krást květinovou výzdobu nebo počůrávat auta a tak vůbec. Je dospělej.“ Nalila jim po šálku kávy. „Nic s tím nenaděláme.“

„Vím,“ pronesl sklíčeně, „pořád si nedokážu zvyknout.“

„Co babička?“

„Vystavila u dědovy fotky tu pitomou orchidej, vzala si prášek a usnula jako nemluvně.“

„Věděl jsi, že měl na náměstí ateliér?“ zeptala se nečekaně.

„No, babička si pravda stěžovala, že se před ní kdesi zamyká.“

„Takže se mi nic nezdálo,“ hlesla.

Otec na ni nechápavě zaostřil.

„Asi jsem ho zdělila.“ Stručně popsala včerejší události, jako důkaz předložila dvojici ohmataných klíčů, které hbitě vylovila z kabelky.

„Neříkej to před Josefem,“ varoval ji otec. „Jménem svých čtyř nezletilých dětí tě rozcupuje na kusy.“

„Vždyť si v Podivíně vystavěl celou tvrz. A já v jednom kuse nocuju u Vítka. Co kdybych se do Mikulova přestěhovala?“

„Nechci ti brát iluze, ale k bydlení dědova trucovna asi moc nebude.“

Vyrušilo je pokradmé cvaknutí venkovních dveří. Do rodinného kroužku se vesele vklátil postrádaný, společensky unavený Robert. Čpěl pivem, neuchopitelným dámským parfémem a aktivitou, která s dámskou vůní zřejmě úzce souvisela.

„Opovaž se budit babičku!“ zasyčel na něho otec.

Rockerovy mickjaggerovské rty se roztáhly do širokého úsměvu.

„Kde máš tmavý brýle?“ zajímala se sestersky o součást jeho image.

Robert velkoryse mávl rukou. „Sem je nechal jednomu kocórkovi. Pré sestřenica. Vzdálená. Dostanu kafe?“

Otce od dalšího kázání odradilo zapípání mobilu. „Potřebují mě u jednoho telení. Za hodinu jsem zpátky.“

„Těžké lajť veterinářa,“ houkla rocková hvězda.

„Ve srovnání s tebou to bude procházka růžovým sadem,“ mínila Kristýna.

Nic jí nevymlouval. „Tak jako dostát špatné pověsti není dvakrát brnkačka.“

Ocitla se v pokušení prozradit jedinému bratrovi nenadálé štěstí. „Nechceš se trošku projít městem? V poslední době tě ponejvíc vídám ze záznamu.“

Obdařil ji nacvičeným křivým úsměvem. „Jak ze záznamu, co ze záznamu? Ten festival v Krumvíři se sjížděl naživo. Soráč, jindy rád, ale musím si hodit dvacet. Večer koncertuju v Práglu.“

„Máme závidět?“

„Neřekl bych.“ Hlasitě říhnul.

Štouchla ho škádlivě loktem. „Ušetři mě úsporných projevů něžného citu.“

Tohle je on. Rohová budova v ústí Kapucínské ulice, dvě patra, máslově žlutá fasáda, okna jako z dětského obrázku. Zaklepu a představím se domovnici?

Na klepání, ba ani na bušení se odpovědi nedočkala, přiměla se tedy zkusmo vnořit větší klíč do zámku. Větší odpor nekladl. Přemohla tedy společenské zábrany a vystoupala do patra. Dvoje dveře. Na prvních cedulka s ženským jménem, druhé podezřele bez popisku. Menší klíč jí do nich záhy zjednal vstup.

Rozechvěle se přenesla do krátké předsíně, na niž navazoval světlý pokoj s vyhlídkou na náměstí. Pár kousků věkovitého nábytku se téměř ztrácelo v závěji knižních svazků rozmanitého stáří a objemu. Knihy masivním obloukem obchvacovaly oblýskanou koženou sesli natočenou pro změnu k dalším dveřím, zamknutým. Kristýna nejistě usedla, představivost pracovala na plné obrátky. *Copak děda skrýval? Krvavé tajemství hodné moravského Modrovouse?*

Odpověď se dozajista ukrývala někde mezi řádky záviděníhodného knižního fondu. Kompletní Ottův slovník naučný, staré německé encyklopedie, bichle psané stěží čitelným písmem a zcela nestravitelným jazykem, francouzské a italské folianty. Taky letité nánosy prachu. Babička dovnitř nesměla, děda se cítil nad všední úklid povznesen. Namátkou zalistovala nejbližším svazkem. Geometrické obrazce doprovázené latinskými vysvětlivkami, čili španělská vesnice.

Od dalšího pátrání ji odradily kroky. Ostražitě stočila zrak ke dveřím do chodby. Na prahu stanula starší žena v plátěných květovaných šatech, patrně jedna z těch, co včera sněmovaly před domem.

Kristýna uvítala narušitelku profesionálním úsměvem. „Dobré ráno. Jsem Kristýna, pan Musil byl můj dědeček. Svůj ateliér mi údajně odkázal.“

Příchozí váhavě kývla. „Agáta Kroczmanová, sósedka. Upřímnó sóstrast. Ono se mu to přihodilo tadyk.“

„Ten infarkt?“

Nezvaná informátorka kývla. „Tadyk, v tej jeho temnej komoře. Já ho našla.“

Kristýna se zachvěla. „V jaké temné komoře?“

„Nenakókla ste?“

„Vždyť je zamknuto.“

„Otevírá se sténým klíčkem jak dveře. Pré aby se provoz nezdržoval. Však kdo by mu lezl do takové...“ Nestačila domluvit, dívka pohotově otevřela – a užasle strnula.

Čtyři stěny překrývala zřasená černá tkanina, v níž letmý dotek odhalil přírodní hedvábí, mezi temnotemnými záblesky jako rybí břicho zářilo zrcadlo ve starožitném

rámu. Opodál drželo pozice černé křeslo obstoupené vysokým svícnem a předvěkým gramofonem na vinilové desky. Víc nic.

„Tamhle bévaly okna do dvora,“ ukazovala sousedka na stěnu za zrcadlem. „Nechal je zazdít, aby mohl provádět ty svoje hokuspokusy.“

„Co se tady dělo?“ přemýšlela nahlas Kristýna „Satanistické obřady?“

Paní Agáta se pokřižovala. „Vidíte to zrcadlo?“

Přehlédnout se dalo těžko. Když v něm Kristýna mimoděk zahlédla vlastní odraz, nepříjemně ji zamrazilo.

Domorodkyně se znovu poznamenala křížkem. „V tym zrcadle totiž staré pán vyvolával ty svoje *psychomanty*. Tak dlouho si zahrával, až ho z toho kleplo.“

„Jaké *psychomanty*?“ nechápala zmatená dědička.

„To já nevím, slečno. Dočetl se cosik v tech svojich bichlách, pak se skrz to zrcadlo pokóšel domlóvat se záhrobím.“

Kristýna naprázdno polkla.

„A nakonec se mu to aji povedlo,“ soudila sousedka. „No nic, nic, nechám vás na pokoji.“

„Počkejte, počkejte! Neznáte jednoho dědova kolegu? Starší, seriózní pán, mléčně bílé vlasy, výrazně modré oči, tweedové sako. Jak se jen jmenoval? Teď si honem nevzpomenu. Dovedl mě na místo, předal mi klíče...“

Sousedka důrazně zavrtěla hlavou, otočila se a kolébavým krokem úměrným střední nadváze vyklidila pole.

Sama v podivném interiéru. Strach se zdál na místě, Kristýna přesto podrobila temnou komoru důkladnější prohlídce, která vlastně neodhalila nic kromě štosu starožitných elpíček, úhledně se vršily vedle gramofonu. Převážně barokní mistrí, starý dobrý Johann Sebastian Bach, Johann Pachelbel, Georg Friedrich Händel.

Vnořila se do svého vnitřního *soundtracku*. Kupodivu právě nepřehrával nic výrazně děsivého, pouze mírně znepokojivého. Změť nadzemských vokálů v nepravděpodobných polohách, několikanásobný playback, manýristické kytarové hrátky, fenomenální nenapodobitelné falzeto. *The March of the Black Queen*, čili Freddie Mercury v začátcích kariéry.

Aniž si nad tím dovolila přemýšlet, usedla do černého křesla proti zrcadlu. Skleněná plocha jí vyslala v ústrety nakrátko ostříhanou mladou ženu, obdařenou zvědavýma oříškovými očima. Nepostradatelný egyptský kříž na její hrudi zaplanul jako bílé vesmírné ostří. Přimhouřila oči, odraz se mírně zamlžil, odněkud vytryskl čistý proud nezávislé neznámé melodie. Zdál prýštit ze stěn potažených černým flórem, zhmotňoval se v hebkou, hřejivou mlhu, která ji konejšivě kolébala náručí tklivých akordů.

Spinet? pomyslela si ospale. *Netušila jsem, že je schopna takového smutku a takové něhy.*

Probudila se v pokročilém dopoledni. „No tohle! Klidně vyspávám na místě, kde děda vyvolával nebezpečné *psychomanty*. To asi budu statečně děvče.“

5.

Z truchlících pozůstalých se v domku pod Kozím vrškem zdržel jen Kristýnin bratr, rodiče a nezaopatřená pubertální dvojčata strýce Josefa, ony dvě vtíravé lovkyně autogramů ze včerejška. Robert si stačil obstarat náhradní tmavé brýle, zřejmě proto, aby se upovídáním diblíkům v lolitkovských okanýrkovaných šatech nemusel dívat do tváře. Babička odmítala slevit na všeobecně rozšířeném klišé o jihomoravské pohostinnosti, podávala polévku s játrovými knedlíčky, řízky, bramborový salát a nutila všechny přítomné do jídla.

„Jak dopadl zákrok?“ obrátila se Kristýna na otce ve snaze nastolit neutrální téma.

„Všechno zvládla příroda. Vyslala na svět pěkné zdravé tele.“

„Pré si byla v té dědové trucovně,“ zkusila to nenápadně babička.

„Není tam nic k vidění, vážně. Jen haldy zaprášených knih a gramofon.“

„Nechápu, proč před námi utíkal,“ zalkla se matka nad lžící hovězího vývaru.

„Třeba utíkal před něčím jiným,“ navrhla bezděčná dědička.

„Před čím, prosím tě?“

„Například před nějakými vnitřními běsy.“

Příbuzní ji vesměs počastovali pohledy, které nesvědčily ve prospěch jejího zdravého rozumu. Moudře se rozhodla troufalou myšlenku dále nerozvádět, ostatně Robert už se hotovil k odjezdu.

„Rockové hvězdě není rodinný kruh dost dobrý?“ protestovala matka.

„Musím před šestou doklepat do Práglu.“

Josefova dvojčata se obzvlášť hlasitě rozhiňala navzdory babiččinu káravému pohledu.

„Proč je tady strýc Josef nechával?“ zeptala se Kristýna kapánek nedůtklivě otce, když spolu doprovázeli Roberta k autu.

Jen pokrčil rameny. „Zřejmě hledá způsob, jak je zaopatřit. Neboj, zítra si je odveze.“

„Zůstaneš dlouho?“ zajímala se unaveně, leč prakticky matka. „Babička ocení společnost.“

„Vybírám si týden dovolené, v práci bych beztak nebyla dobrá ani do buřtů. A kromě toho, asi bych se docela ráda poohlídla po zaměstnání v Mikulově.“

„Co dědova zašívárna?“ vrátil se otec k tématu dne. „Dá se tam bydlet?“

„Když se kurážně upraví.“

„Rozhodli jsme se jeho rozhodnutí ctít,“ oznámil jí trošku slavnostně. „Byt je tvůj, dělej si, co chceš. Nebo co umíš. V případě potřeby obstaráme příslušné právní krytí. Taky z tebe nebudeme násilím mámit pozvání, i když jsme samozřejmě všichni zvědaví na místa, kam nikdo nesměl.“

Babička se rozeštkala. „Neměla sem ho poslouchat. Mosela ho najít ta hrozná drbna odvedle.“

„Takže i tohle je pravda,“ podivila se Kristýna poněkud necitlivě.

Matka vyslala neverbální varovný signál, který striktně zapovídal další sypání soli do čerstvých ran. A dívka ho přijala.

„Ano, Vítku, vinna ve všech bodech obžaloby. Půjčila jsem si bez dovolení tvého hýčkaného Brouka. Jako jedinou polehčující okolnost uvádím pohřeb podivínského dědečka.“

„Odpouštím ti!“ hulákal její nezávazný přítel do telefonního automatu. Najednou mu neblahý vynález přišel vhod. „Stejně ho teď nebudu potřebovat. Zavřu se na pár dní doma a zpracuju pařížskou inspiraci. Kdy se vrátíš?“

„Za týden?“

„To se skvěle hodí.“

„Jak bylo na Seině?“

„Hm,“ odvětil Vít oduševněle. „A hezkej funus, dojemnej funus? Zvládáš to?“

„Ani ne.“

Dlouze se odmlčel, jak už člověk mívá ve zvyku tváří v tvář smrti, konečnosti a smutku.

Slitovně mu předhodila jiné téma. „Poslyš, Vítku, ty jsi takový světák, nevíš náhodou, co jsou *psychomanty*?“

Sluchátko se přidušeně rozesmálo. „Jaký *psychomanty*? Mluv rychle, házím tam poslední dvacku.“

„Totiž, zdědila jsem dědův ateliér. Paní odnaproti tvrdila, že tam něco takového provozoval.“

„Zdědila jsi ateliér? Jako fakt?“

„Důležitější mi teď přijdou ti *psychomanti*.“

„Nemyslela dáma *psychomantea*?“

„A to je co?“

„Někde jsem o nich čet'. Když se chceš spojit s duší zesnulého, potřebuješ zvláštní kabinu, *psychomanteum*.“

Černá draperie, zadržovaná okna, zrcadlo jako nenasytné oko věčnosti. A děda, který se pokouší nahlédnout do záhrobní. Krystýna se zachvěla.

„Říkalas' něco?“ naléhal Vít.

„Jen mi to všechno secvaklo.“

„Že nasednu na první autobus do Mikulova!“

„Opovaž se! Nejdřív se s tím musím vyrovnat sama.“

„Kdybys mě opravdu, ale opravdu nutně potřebovala, ozveš se, že jo?“

„Na to vezmi jed,“ sdělila mu, byť netušila, jak přesně by se mohla ozvat. Její milý zarputile odmítal telefon včetně mobilního, počítač a vůbec veškerá udělátka, která by ho v případě nouze spojila s okolím. „A neboj se o mě. Mám samotou ráda.“

„To mě právě občas děsí,“ odvětil duchaplně.

„Kdepak, to tě právě při mě drží...“ *Vážně jsem to řekla nahlas?*

Jen položila sluchátko, zahltilo ji přilnavé švitoření Josefových nesnesitelných dvojčat. Myšlenka na Roberta jim nedopřála klid. Má raději blondýnky, brunety? Mladší, starší, vychrtlé nebo oblejší, jednu, nebo celý houfec? Zdalipak zná milující sestra jeho oblíbenou značku pánské kosmetiky? Slipy nebo trenýrky? Holinky nebo gumáky? Opravdu se zapletl s jistou zpěvačkou? Nechystají spolu duet? Nebo dítě?

„Bude ti smutno, co?“ škádlil ji otec, ledva Josefův Opel Corsa za tlumeného předení definitivně odvezl pubertální diblíky k Neumětelům.

Kývla. „Nevím, jak to tady bez nich vydržím.“

Varovně pohnul pravým ukazovákem. „Bacha, Pepek si může dopozítří spočítat, že mu dvojčata v babiččině péči ušetří náklady na domácnost. Taky zvedáme kotvy. Kdyby cokoliv, zůstávám na příjmu,“ významně zaťukal na trochu komické kožené pouzdro s mobilním telefonem.

Matka, vybavená nepostradatelným příručním zavazadlem, vyměnila smuteční černé šaty za šedý kostým. Připomínala trochu italskou vdovu a trochu Boženu Němcovou. Kristýna si poprvé za nedlouhý život lítostivě všimla, že si musí pečlivě pěstěné tmavé vlasy nejspíš barvit kvůli šedinám. „Uvidíme tě, než se vrátíš do Brna?“

„Jasně, mami, slibuju.“ *A kromě toho se do Brna vrátím jen dočasně.* Zárodečná myšlenka získávala každou hodinou odhodlanější kontury. V hlavě ji hrály *Mixed Emotions* od Rolling Stones.

„Tak co,“ pobídla ji babička, ledva spolu osaměly, „nepředvedeš mi to hnízdo neřesti? Cos tam asi našla, že to nesmím za žádnou cenu vidět?“

„Nic zajímavýho, nekecám,“ zopakovala asertivně. „Jen haldy zaprášených knížek.“

Starší dáma si dotčeně posadila na hlavu slamák, sebrala v předsíni motýčku, a za tlumeného hudování se pevným krokem vydala zušlechtovat předzahrádku.

6.

„Dřív náměstí vroubily stromy,“ ozvalo se Kristýně za zády, zatímco se pokoušela klíčovou dírkou v kovaných vratech nahlédnout na nádvoří ditrichštejské hrobky. Babička vytrvale držela tichou domácnost a procházky Mikulovem se neomrzí. Hlas samozřejmě patřil svévolnému poslovi, který jí předeveděrem ukázal cestu k tajemnému dědictví.

„Zase vy?“ zeptala se nepřiliš důvtipně a nepřiliš zdvořile. „Nevím, co si o vás myslet. Místní se k vám nechtějí znát.“

„Copak na tom sejde?“ Páně Svatošovy oči vyzařovaly odzbrojující blankytnou moudrost.

„Stromy ve dvoře před hrobkou?“ navázala na jeho vstupní narážku.

„Uzavřený parčík, svět sám pro sebe a pro ty uvnitř. Dokonalé místo k večnému odpočinku. Památkáři bohužel pojali podezření, že zeleň škodí architektuře. Neposadíme se?“ Pokynul jí na nedalekou dřevěnou lavičku.

Neměla bych ho pozvat do kavárny? problesklo jí hlavou.

„Ach, není třeba, není třeba,“ protestoval, jako by jí – *a sakra!* – četl myšlenky. „Na jaře dávám vždycky přednost čerstvému povětří. Košatý zelený věnec kdysi zdobil celé náměstí, ne jako tahle žalobná košťata. Korzovali zde studenti, měšťané v nedělních šatech...“

Kristýna se nenápadně ošila, hovor začal nepřijemně zavánět Jiráskovou *Filosofskou historií*. „Kdypak to bylo?“

Nejistě si odkašlal. „Před válkou přece.“

Nebyla tak netaktní, aby se zajímala před kterou. „Věděl jste, co uvnitř najdu?“

Stařec si protáhl nohy. „Znal jsem záliby vašeho dědečka do detailu.“

„Pak byste mi je mohl trochu přiblížit.“

Usmál se. „Snad bude lépe, když se poučíte v moudrých knihách. Otomar jich shromáždil požehnaně.“ Pomalu se zvedl. „Musím jít. Těší mě, že se vám líbí naše unikátní hrobka. Průčelí navrhl sám Fischer z Erlachu. Škoda, že v ní neodpočívá nejvýznamnější člen moravské větve Ditrichštejnů, v čas jeho smrti hrobka ještě fungovala jako loretánský kostel.“

„A to byl kdo?“ informovala se Kristýna.

„Přece kardinál František,“ odtušil s lehkým údivem v hlase. Jak se někdo může ptát na takovou samozřejmost?

Znovu zaostřila na malebné barokní dvojvěží. V místech, kde jím prosvítal strmý svah Svatého kopečku, se zvidavě pohupovala luna, přesně jako ve Skácelově básni. Když se po chvíli otočila na svého společníka s dalším dotazem, zjistila, že se po svém zvyku vytratil.

Nezpůsobný vrtošivý stařík, pomyslela si, než vykročila k nepatrné části mikulovského náměstí, která jí teď zřejmě patřila.

Pamětliva otcových pochybností, dala se do přezkoumávání parametrů obyvatelnosti. Kromě určitého svérázu či stylizace se životním funkcím dědečkovy trucovny nedalo nic vytknout. Elektřina zavedena, sociální zařízení titěrné, ale funkční, stačilo svěsit černý flór, vymalovat, napéci sušenky a uspořádat provinilý odpolední čaj pro opomenuté příbuzné.

Ale nejdřív tomu musím přijít na kloub. Takže sousedka nepřeháněla, děda špásoval se záhrobím v místnosti zvané *psychomanteum*.

Zkusmo prošla heslář několika tlustých svazků, vesměs německých, francouzských a latinských. Coby nefalšované oběti postupující globalizace jí příliš nepomohly, ovládala toliko angličtinu. Teprve delší, pečlivější hledání vyneslo na světlo nenápadnou okultní příručku v češtině.

Jak prokázala novodobá pozorování, smrt ve smyslu, v němž toto slovo známe, neexistuje. Jde pouze o setrvalý proces nepřetržitěho koloběhu energií. Zrcadla, křišťálové objekty (např. koule), v ideálním případě speciálně zařízené kabiny zvané psychomantea pak za určitých podmínek umožňují komunikaci se zesnulými.

Na to zjištění si Kristýna raději sedla.

Zrcadlo o rozměrech zhruba 1,2 x 1 m zavěste asi 1 m nad zemí v uzavřené, nepříliš prostorné místnosti potažené přírodní textilií tmavé barvy. Před ně postavte křeslo, z kterého budete komunikaci řídit. Osvětlení se děje prostřednictvím 1ks svíce (nebo 150 w žárovky). Zdar seance zaručí příjemná, přiměřeně hlasitá hudba. Pokusy se doporučují provádět v intervalu 30 až 40 minut, vždy po setmění, nikdy před ním. Francouzský lékař a psychotronik Dr. Amoroso dosáhl tímto způsobem vynikajících výsledků.

Kniha jí zrádně vyklouzla z ruky. Návod na vyvolávání duchů věcnější než recept na bábovku. Děda se ho zjevně držel, proč by jinak investoval nemalou částku do přírodního hedvábí? Copak mohla nějaká zádušní laboratoř takhle počátkem jednadvacátého století fungovat? Pochybnosti se daly vyloučit jediným způsobem.

Sednu si do černého křesla a vyzkouším postup na vlastní kůži.

Vnější podmínky tvůrčímu úmyslu nahrávaly. Smrákalo se, náhodou se oblékla do černého, stačilo zapálit svíčku a soustředit se na zesnulou osobu (jedna se přímo nabízela). Zkoumavě spočinula okem na rušivě stříbrném kříži. *Hodí se to vůbec?* zeptala se jako matka na pohřbu. *A proč by ne? Špetka egyptské symboliky nikdy neškodí.*

Zamkla se, rozechvělou rukou vdechla život okoralému knotu, a když vzápětí stanula mezi chladnou plochou zrcadla a měkkou září svíčky, vloudil se jí do duše strach. *Ať děda zahlédl v tom zatraceném zrcadle cokoliv, vyděsil se k smrti.* Ale co zmůže záchvěv strachu proti zvědavému odhodlání! Vsadila do gramofonu starého dobrého Johanna Sebastiana, pak se pohodlně uvelebila v černém křesle.

Svíčka se plápolavě vpíjela do zrcadlivé plochy, záhy obchvátla odraz zvědavé dívky paprscitou mandorlou. Stříbrná ploška egyptského kříže v tom světle zláta a vysílala do temnot Kristýninu nehmotnou podobu nekonečně znásobenou. Naslédle štiplavá vůně páleného vosku představovala křehké pouto se světem smysly vnímatelným, pak i ono jediné pouto padlo.

Ostré kontury se pozvolna rozpíjely v barevném víru. Kristýna se ztrácela sama sobě, srdce jí zběsile bušilo do spánek, barokní hudba ji zbavovala vědomí. Ocitla se v netělesném bezčase, kde nebylo nic než mnohoznačná věčnost a stát se mohlo cokoliv.

Tehdy se do varhanní bouře plaše vklínil spinet, něžně bezútěšný jako předchozího dne. A v nekonečné hloubi zrcadla, v dálce oddělené neznámými světy, stanula mužská postava.

Tak přece! Kristýna zatajila dech.

Ale jak už to tak chodí, všechno bylo trochu jinak. Odraz, tvor, duch, utkaný z nahodilých světelných částic se zvolna, plynule blížil. Než se dívka nadála, vzhlížely k ní smolně černé oči neznámého světce. Zračil se v nich pobožný, pološílený, láskyplný a bolestný výraz mučedníka, jak by ho namaloval El Greco. Chvilí se zdálo, že k ní vztahuje ruce, jako by ho zvláštním zaklínadlem dokázala odvodit. Ale jen otevřela ústa, bez varování se rozpadl, rozpustil se ve svém vlastním světle.

Zrcadlo, náhle chladně lhostejné, opět zobrazovalo jen prázdnou místnost, hořící svíčku a vyplašenou dívčí siluetu se stříbrným křížem na hrudi. V černých šatech, obklopena přítímím, vypadala jako pableskující hlava bez těla. Přiměla se pokořit vláčnou únavu, vpustila do komory pichlavé elektrické světlo a sfoukla svíčku. Gramofon dohrával první stranu desky. Sezení netrvalo déle než doporučenou půlhodinku.

Zesnulý se může zjevit v podobě, v níž ho experimentující osoba neznala. Například jako v době svého mládí, napověděla odborná literatura v civilnější místnosti.

Kristýna se krátce zamyslela, ale vzápětí myšlenku zavrhla. Pokud mohla soudit z fotografií, děda zamlada připomínal Charltona Hestona, snědý půvab vyhříváný jižním sluncem mu byl poněkud cizí.

Pro úspěch experimentu je vhodné mít při sobě něco, co patřílo mrtvému... Že by nesená spočívala zde?

Na tomto místě musela Kristýna studium přerušit, cítila se do morku kostí vyčerpaná, vyštávená, zbavená energie. Sotva v ní zbylo dost vůle k překlenutí náměstí a přilehlé uličky ke Kozímu hrádku. Na místě činu ale určitě zůstat nehodlala.

„Tak ten Musiluj ateliér (pré ateliér!) zdělila jeho vnučka, pani. Brňačka,“ znělo právě z chodby. Madam Krozczmanová popustila uzdu držné sousedské povaze.

„Nepovídejte!“

„Jojo, na moju drahó dušu. Včera sem ju viděla. Beztak to taky zkóší, před setměním se třepala nahoru.“

„Co zkóší, jak zkóší?“

„Pani, to snad ani nechcete vědět...“

Dívka počkala, až Lítice dosněmují, teprve pak tichounce jako myška opustila pozice. Večerní Mikulov, tlumeně osvětlený, skrytě pulzující a snový jako její rozpoložení. Změna ji čekala až v přechodném bydlíšti.

„Robert v televizi!“ provolávala babička místo pozdravu.

„Ale babi, Robert je pravidelnější než předpověď počasí.“

Prarodička zabručela cosi o krkavčích sestřích, vyčerpaná Kristýna to chtě nechtě přešla velkorysým mlčením. Upínala se k posteli a nadýchané hoře péřových dušen, v nichž se jedna nepříliš vysoká a nepříliš statná dívka bezpečně ztratí. Ztratit se ve spánku jako v temně útrpných očích, po ničem víc netoužila.